

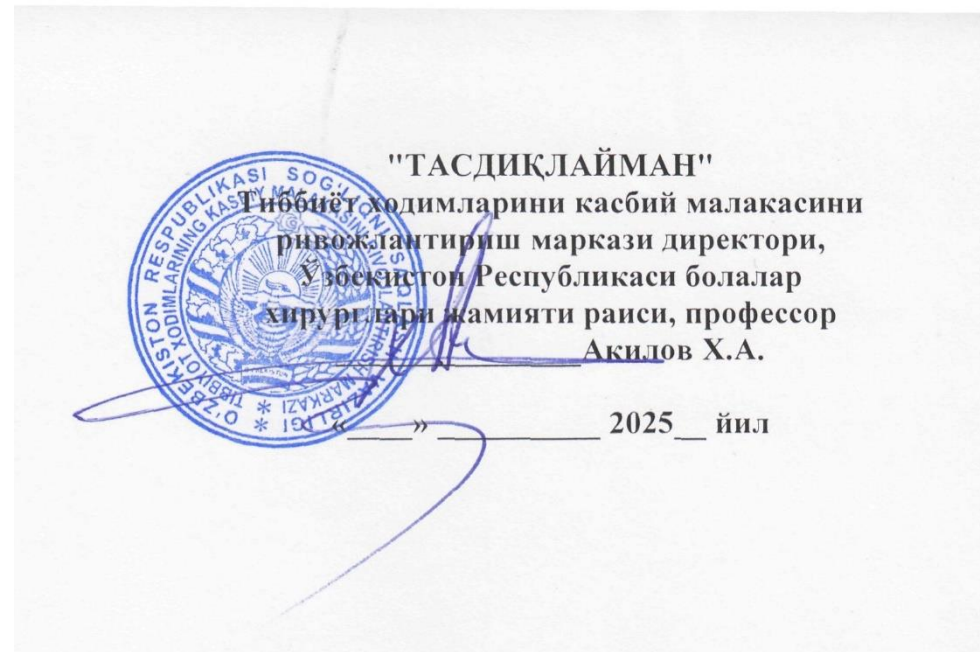
O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

RESPUBLIKA PERINATAL MARKAZI HUZURIDAGI NEONATAL XIRURGIYA RESPUBLIKA O'QUV-DAVOLASH-USLUBIY MARKAZI

**NOZOLOGIYA BO'YICHA MILLIY KLINIK YORDAM STANDARTI
"TUG'MA PAST ICHAK TUTILISHI"**

TOSHKENT-2025

**NOZOLOGIYA BO'YICHA MILLIY KLINIK YORDAM STANDARTI
"TUG'MA PAST ICHAK TUTILISHI"**

Tashkent-2025

NOZOLOGIYA BO'YICHA MILLIY KLINIK YORDAM STANDARTI
"TUG'MA PAST ICHAK TUTILISHI"

NOZOLOGIYA BO'YICHA MILLIY KLINIK STANDARTNING NOMI (KOD), DIAGNOSTIKA VA DAVOLASH BILAN SHUG'ULLANUVCHI
MUTAXASSISLARNING NOMI

XKT-10/11 kodi:	Kasallik nomi	Tashxis qo'yish uchun nozologiyalar bilan shug'ullanadigan mutaxassislar ambulatoriya sharoitida davolanish		Statsionar diagnostika va davolash uchun nozologiyalar bilan shug'ullanadigan mutaxassislar	
		Bosh nazoratchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb qilinadigan mutaxassislar	Bosh nazoratchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb qilinadigan mutaxassislar
XKT-10					
Q 4.1.1.	Tug'ma yo'qlik, atreziya va och ichak stenozi				
Q 41.2.	Yonbosh ichakning tug'ma yo'qligi, atreziyasi va stenozi				
Q 41.8.	Ingichka ichakning boshqa aniqlangan qismlarining tug'ma yo'qligi, atreziyasi va stenozi	-	-	Bolalar jarrohi, anesteziolog- reanimatolog	Kardioxirurg, neyroxirurg, genetik, gastroenterolog, nevropatolog, neonatolog, LOR, akusher-ginekolog
Q 41.9.	Ingichka ichakning aniqlanmagan qismining tug'ma yo'qligi, atreziyasi va stenozi				
Q 42.8.	Yo'g'on ichakning boshqa qismlarining tug'ma yo'qligi, atreziyasi va stenozi				
Q 42.9.	Yo'g'on ichakning aniqlanmagan qismining tug'ma yo'qligi, atreziyasi va stenozi				
XKT-11					
DA90.1					

DIAGNOSTIKA, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSER TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					Minimal xizmatlar soni yoki tekshiruvaniya	Davolash davomiyligi
		Ambulatoriyada davolash		Statsionar davolanish*				
		PSV	SP/MPCP	Tuman (shahar) kasalxonalar	Tibbiy viloyat darajasidagi muassasalar	Tibbiy respublika muassasasi daraja		
Bosh mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyat va anamnez 2. Ob'ektiv ko'rik 3. Jismoniy va klinik tekshiruv 4. Instrumental tadqiqotlar	-	bolalar jarrohi	Bolalar jarrohi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar jarrohi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar jarrohi, anesteziolog-reanimatolog	4.	Davr davolanish: murojaat bo'yicha Davomiyligi davolanish: 90 kungacha
Eslatma: Agar tumanda mutaxassis bo'lmasa, bemorlar qo'shni tumanga yuboriladi.								
(qo'shimcha) mutaxassis maslahati (shifokor)	1. Shikoyat va anamnez 2. Ob'ektiv ko'rik 3. Jismoniy va klinik tekshiruv.	-	Bolalar jarrohi	Bolalar jarrohi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar jarrohi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar jarrohi, anesteziolog-reanimatolog	4.	Davr davolanish: murojaat bo'yicha Davomiyligi davolanish: 90 kungacha
Eslatma. Bemorni tekshirishda hamroh kasalliklar aniqlanganda, tibbiyot muassasalari darajasida ko'rsatmalarga muvofiq mutaxassislarning qo'shimcha maslahatlari o'tkaziladi. Kasallik og'ir kechganda, zarurat tug'ilganda, tekshiruvlar soni oshirilishi mumkin.								
	1. Umumiy qon tahlili	-	+	+	+	+	1.	
	2. Umumiy siydik tahlili	-	+	+	+	+	1.	

Eslatma: Bemorni ko'rikdan o'tkazishda hamroh kasalliklar aniqlanganda, tibbiy muassasalar darajasidan kelib chiqqan holda ko'rsatmalar bo'yicha qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi. Kasallik og'ir kechganda, zarurat tug'ilganda, tekshiruvlar soni oshirilishi mumkin.

PSV - oilaviy shifokor punkti; QK - oilaviy poliklinika; KO'MK - ko'p tarmoqli oilaviy poliklinika; UTT - ultratovush tekshiruvi; Exo-KG - exokardiografiya; NSG- neyrosonografiya;

STATSIONARDA DAVOLANISHGA KO'RSATMALAR:

Ushbu patologiyada statsionar jarrohlik davolash

(DORILAR BILAN DAVOLASH)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davolash)		Tibbiy yordam darajasi va turiga ko'ra					O'rtacha sutkalik doza	Bir kursga dozalash
		Ambulatoriyad a davolash		Statsionar davolanish				
Preparatning xalqaro patentlanmagan nomi	Preparatnin g dozasi va qo'llanilishi	PSV	SP/MPCP	Tuman (shahar) kasalxonala ri	Tibbiy viloyat darajasidagi muassasalar	Tibbiy respublikani ng kan darajasi		
Metoklopramid	0,5% 2 ml in'eksiya uchun eritma	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Ampitsillin	In'eksiyalar uchun 50-100mg/kg/sut	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Gentamitsin	4mg/kg/kun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Sefazolin	In'eksiyalar uchun 50-100mg/kg/sut	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Sefotaksim	In'eksiyalar uchun 50-100mg/kg/sut	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.

Sefepim	In'eksiyalar uchun kuniga 50-80 mg/kg	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Sulperazon	In'eksiyalar uchun kuniga 50-80 mg/kg	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Vankomitsin	In'eksiya uchun kuniga 10-20 kg	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Amikatsin	In'eksiyalar uchun 15mg/kg/sut	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Metronidazol	7,5 mg/kg/bir martalik in'eksiya uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Aminoven 10%	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Glyukoza 10%, 40%	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Natriy xlor 0,9%	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.

Geparin 25000 TB\5000 TB	20ED/kg/sut infuziya tarkibida	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Kaliy xlorid 4%	2-4 mmol/kg/sut infuziya tarkibida	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Kalsiy glyukonat 10%	2mmol/kg/sut infuziya tarkibida	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Lipofundin	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Flukanozol	In'eksiya uchun kuniga 3-5 mg/kg	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
K vitamini	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Ditsinon	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Infulgan	In'eksiyalar uchun 7,5 mg/kg/sut	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.

Sham parasetamol	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Tienam	In'eksiyalar uchun 20mg/kg/bir martalik	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Meropinem	In'eksiyalar uchun 20mg/kg/bir martalik	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Magneziy sulfat 25%	0,2 ml/kg/bir martalik	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Prozerin 500 mkg 1 ml	0,1 ml/kg/bir martalik	-	-	-	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
GOMK 20%	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Fentanil 0,005%	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
Arduan 2ml	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.

Ketamin 1ml, 50-100mg	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.
sibazon 0,5% (versipam)	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.	Doza, yuborish usuli va rejimi individual tanlanadi.

Eslatma: 1. Parenteral oziqlantirish uchun preparatlarning kunlik dozasi tug'ilgandagi vaznga bog'liq, parenteral oziqlantirish uchun preparatlarning kurs dozasi kasallikning og'irligiga bog'liq va oshirilishi mumkin. 2. Yuqoridagi dorilar ko'rsatmalarga ko'ra tayinlanadi bolaning klinik holatiga mos ravishda. 3. Kasallik og'ir kechganda va sezuvchanlik aniqlanganda antibiotiklarning kurs dozasi oshirilishi mumkin.

(ShOSHILINCh XIRURGIK OPERATSIYA)

Davolash tadbirlari (operativ davolash)	Tez va shoshilinch yordam darajasi va turiga ko'ra				
	Ambulatoriyada davolash		Statsionar yordam*		
	SMP/ uyda	SP/ SGP/ MPCP	Tuman (shahar) kasalxonala ri	Viloyat tibbiyot muassasalari daraja	Tibbiy muassasalar respublika darajasidagi
Operatsiya/aralashuv/davolash nomi					
1. Laparotomiya. Ichaklararo anastomoz qo'yish (ichak intubatsiyasi bilan)	-	-	-	+	+
2. Laparotomiya. Enterostomiya yoki kolostomiya.	-	-	-	+	+
3. Laparaskopassitsiyalangan minilaparotomiya.	-	-	-	+	+
4. Laparatsentez	-	-	+	+	+
5. Stoma bartaraf etilishi	-	-	-	+	+
6. Laparotomiya. qorin bo'shlig'i bitishmalarining yemirilishi	-	-	-	+	+

Eslatma: (bu yerda jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja yo'riqnomasi keltirilgan) Bemorda asoratlanmagan pastki ichak tutilishi tashxisi qo'yilgandan so'ng, nuqsonni laparoskopik yoki an'anaviy usulda tuzatish amalga oshiriladi. Kutilgan erta va kechki asoratlarda takroriy jarrohlik amaliyoti tavsiya etiladi.

(REJALI XIRURGIK OPERATSIYA)

Davolash tadbirlari (operativ davolash)	Tez va shoshilinch yordam darajasi va turiga ko'ra				
	Ambulatoriyada davolash		Statsionar yordam*		
Operatsiya/aralashuv/davolash nomi	SMP/ uyda	SP/ SGP/ MPCP	Tuman (shahar) kasalxonala ri	Viloyat tibbiyot muassasalari daraja	Tibbiy muassasalar respublika darajasidagi
1. Stomani bartaraf etish. Ichaklararo anastomoz qo'yish.	-	-	-	+	+
2. Stomani bartaraf etish. Enterostoma yoki kolostoma qo'yish	-	-	-	+	+
3. Stoma rekonstruksiyasi.					
<p>Eslatma: 1. Operatsiyadan keyingi davrda qo'shaloq ichak stomasi bo'lgan bolada ichak tarkibi ichakning proksimal segmentidan olinadi. Ichak tarkibi shpris va zond yordamida distal segmentga stoma orqali porsiyalab kiritiladi. Parallel ravishda tozalovchi huqnalarda yordamida to'xtatilgan ichakning retrograd gidrotrenirovkasi o'tkaziladi. O'chirilgan ichakning tayyorligi tozalovchi huqnalardan so'ng tabiiy yo'l bilan va mustaqil ravishda ich kelishiga qarab baholanadi. 2. Stoma parvarishi stoma atrofidagi terini muntazam ravishda iliq suv bilan tozalashni, terini ta'sirlanishdan himoya qilish va oqishning oldini olish uchun maxsus vositalardan foydalanishni, shuningdek, axlat qabul qilgichni o'z vaqtida almashtirishni o'z ichiga oladi. Ta'sirlanish va asoratlarning oldini olish uchun gigiena qoidalariga rioya qilish va terining holatini kuzatib borish muhim.</p>					

DISPANSERLASH

(BEMORNI "D" HISOBIDA DISPANSERIZATSIYA QILISH)

Dispanserizatsiya o'tkazish tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	PSV/SP	MPCP	Minimal miqdor	Dispanser kuzatuv davri
Mutaxassis (shifokor) maslahati	Shifokor ko'rigi (pediatr, bolalar jarrohi, gastroenterolog)	+	+	3.	3 yil
Eslatma. Bemorni o'tkir sistitdan davolashda klinik va laboratoriya ko'rsatkichlari bo'yicha 1 oygacha kuzatuv olib boriladi					
Instrumental tadqiqotlar	Qorin bo'shlig'i a'zolarining ultratovush tekshiruvi, zarur bo'lganda umumiy Qorin bo'shlig'i rentgenogrammasi yoki oshqozon-ichak trakti passaji,	+	+	3.	3 yil
Eslatma: 3 oydan so'ng bemorlarda qayta o'tkaziladi					

REABILITATSIYA

(BEMORLARNI STATIONARDAN CHIQRILGANDAN KEYIN REABILITATSIYA QILISH)

Tadbirlar: reabilitatsiya o'tkazish	Tibbiy xizmatlar nomi	PSV/SP	MPSP	Minimal miqdor	Reabilitatsiya davri
Mutaxassis (shifokor) maslahati	Shifokor ko'rigi (pediatr, bolalar jarrohi, fizioterapevt)	+	+	3.	3 yil
Eslatma. Tibbiy reabilitatsiya tibbiy faoliyat litsenziyasiga ega tibbiy tashkilotlarda amalga oshiriladi, jumladan tibbiy reabilitatsiya ishlari (xizmatlari).					
Fizioterapevtik davolash	Fiziomuolajalar - KJ bilan elektroforez, przerin, lidaza, qorin old devoriga parafin applikatsiyalari, massaj.	+	+	3.	3 yil
Izoh: Statsionar sharoitlarda tibbiy yordam ko'rsatuvchi tibbiyot tashkilotlarida tibbiy reabilitatsiya davolovchi shifokor va mutaxassis shifokorlarning fizioterapevt shifokorlar, davolash jismoniy tarbiya shifokorlari bilan o'zaro hamkorligi asosida amalga oshiriladi, refleksoterapevt-shifokorlar, manual terapiya shifokorlari, psixoterapevt-shifokorlar, tibbiy psixologlar va boshqa mutaxassislar, tibbiy reabilitatsiya sohasida ishlaydiganlar.					
Hojatxona va stoma mashqi	Shifokor (bolalar jarrohi)	+	+	bolalar jarrohi tavsiyasiga ko'ra	3 yil
Eslatma: ixtisoslashtirilgan reabilitatsiya yordamini o'z vaqtida olganda, stoma bilan og'rikan bemorlarning aksariyati odatiy turmush tarziga, ishga, faol dam olishga va sport bilan shug'ullanishga qaytadi.					
Ushbu patologiya bo'yicha maxsus tanlangan aralashmalarni qo'llash bemor	Shifokor (bolalar gastroenterologi)	+	+	bolalar tavsiyasiga ko'ra gastroenterolog	3 yil
Eslatma: bemorlar uchun aralashmani to'g'ri tanlash zarurati - kasalliklarning organizmga turlicha ta'siri natijasidir.					